

пристосування методики обліку до вимог страхового законодавства. Непослідовність ведення обліку операцій зі страхування та перестраховування призводить до порушення принципу нарахування та відповідності доходів і витрат та неузгодженості між результатами обліку у страховика та перестраховика.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галасюк О. Аналіз фінансової звітності страхових компаній / О. Галасюк // Економічний аналіз. – 2010. – № 6. – С. 400-403.
2. Куликов С. В. Фінансовий аналіз страхових організацій / С. В. Куликов. – Ростов н / Д : Фенікс, 2006. – 362 с.
3. Приходько В. С. Бухгалтерський облік страхової діяльності / В. С. Приходько. – Київ : Вища освіта, 2006. – 156 с.

УДК 657.6:34

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ У КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ

Божко О. С., студентка групи Е 4/1

*Науковий керівник – канд. екон. наук, старший викладач Костирко А. Г.
Миколаївський національний аграрний університет*

На сучасному етапі розвитку економіки України роль банків як активних учасників підприємницької діяльності постійно зростає. Вихід українських банків на міжнародні фінансові ринки потребує адаптації їх управлінських систем до рівня світових стандартів банківської діяльності. Банківська система країни є своєрідним індикатором розвитку економічних процесів і потребує високого рівня захисту від різних ризиків. Ефективне управління ризиками в банку забезпечується функціонуванням системи внутрішнього контролю, найважливішим елементом якого є внутрішній аудит. Служба аудиту аналізує звітність, виявляє відхилення фактичних показників від планових, визначає напрямки перспективного розвитку комерційних організацій і, таким чином, має серйозний вплив на прийняття управлінських рішень для досягнення конкретних цілей. Сьогодення вимагає проведення настільки ефективного аудиту, що надав би змогу не лише виявляти проблеми та прорахунки в банківських операціях, а й зміг би забезпечити недопущення цього в майбутньому, виявляв би резерви підвищення ефективності роботи установи.

Проблематику функціонування аудиту в банку та його контролю досліджують такі українські вчені, як : Білуха М.Т., Дорош Н.І., Заруба О.Д., Зубилевич С.Я., Коваль Л.С., Редько А.Ю., Рудницька В.С., Петрик О.А., Т.П. Гудзь. Цими вченими було розглянуто ключові аспекти економічного контролю, системи внутрішнього контролю, питання аудиту тих чи інших

банківських операцій і напрямів діяльності, проблеми банківського нагляду, регулювання та зовнішнього аудиту. Однак, незважаючи на численні наукові розробки, проблема організації внутрішнього аудиту у комерційних банках України та його контролю залишається дискусійною.

Перед комерційними банками України в умовах ринкової конкуренції постає завдання структурної перебудови системи корпоративного управління з метою забезпечення конкурентоздатності, ефективного функціонування та розвитку організації. Ось чому, визначення сучасних науково-методичних підходів щодо формування системи внутрішньофірмових стандартів аудиту в банках та функціонування аудиту в Україні з урахуванням міжнародного досвіду, є одним з найактуальніших питань, що постає перед науковцями та практиками.

В економічній літературі трапляються різні підходи до визначення сутності внутрішнього аудиту і контролю кредитних операцій. Міжнародний стандарт аудиту 610 “Розгляд роботи внутрішнього аудиту” розглядає термін “внутрішній аудит” як оцінювальну діяльність служби, створеної суб’єктам господарювання [1]. Методичні рекомендації щодо проведення внутрішнього аудиту фінансових установ, які затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг від 27.09.2005 р. № 4660, зазначають, що внутрішній аудит – незалежна експертна діяльність служби внутрішнього аудиту фінансової установи, яка полягає у проведенні перевірок та здійсненні оцінки, як правило, таких елементів: системи внутрішнього контролю фінансової установи; фінансової та господарської інформації; економічності та продуктивності фінансової установи; дотримання банківськими установами законів, нормативних актів та інших зовнішніх вимог [2].

Аудит банківської діяльності має кілька особливостей. Річ у тім, що у процесі аудиторських перевірок банків та інших фінансово-кредитних установ розглядаються різні сторони економічної діяльності як самої кредитної системи, так і господарства, що обслуговується. Це накладає на аудиторів особливу відповідальність за кваліфікованість обстежень, об’єктивність і достовірність висновків, оскільки результати аудиту служать основою для підтвердження річного звіту, публікації балансу і загальної оцінки підсумків роботи кредитної установи.

У процесі аудиту комерційних банків звертається увага, зокрема, на такі питання: раціональність організації робочого місця для спілкування з клієнтами, рівень комп’ютеризації, наявність доступу до документів та штамів; забезпечення зберігання та використання печатки, штамів та бланків суворої звітності; з’ясування справжнього стану зберігання грошей, документів і майна; повнота і правдивість інформації про банківські операції; достовірність даних бухгалтерського обліку і звітності та відповідності правил їх ведення і складання чинному законодавству; наявність наказів (розпоряджень) по установі банку про надання працівникам права контрольного підпису розрахункових документів та зразків підписів.

По закінченні перевірки, яка виявила порушення чинних правил проведення операцій, в усіх випадках аудитор повинен ретельно розібратися в характері цих порушень, установити їх причини та терміново вжити заходів щодо їх усунення.

Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України, затверджене Постановою Правління НБУ від 30.12.98 р. № 566, виділяє внутрішній аудит як незалежний підрозділ, який не бере участі у виконанні операцій, а періодично здійснює перевірки та оцінює:

- адекватність і ефективність заходів та системи внутрішнього контролю;
- управління ризиками і кредитним та інвестиційним портфелем;
- повноту, своєчасність і достовірність фінансової та іншої звітності;
- дотримання принципів і внутрішніх процедур обліку;
- відповідність регулятивним вимогам [3].

Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України, затверджене Постановою Правління НБУ від 20.03.98 р. № 114, визначає внутрішній аудит банку як незалежну оцінку системи внутрішнього контролю, який встановлено в комерційному банку [4].

Державний нагляд НБУ за діяльністю комерційних банків дає їм змогу бути більш упевненими у своїх діях, а також гарантувати інтереси вкладників, акціонерів і пайовиків.

Під час аудиту бухгалтерського обліку треба передусім мати на увазі, що облік і звітність у комерційних банках здійснюється відповідно до правил, установлених НБУ. Банки, як відомо, мають свій, відокремлений від промислового, план рахунків бухгалтерського обліку. В аудиторських перевірках звертається увага на правильність складання балансів. Обов'язково повинні звірятися залишки за рахунками аналітичного і синтетичного обліку. Перевіряється також дотримання правил ведення бухгалтерського обліку і порядку оформлення грошово-розрахункових операцій, часто виявляються недоліки і недбалості і навіть невірогідність балансу. Обов'язковій перевірці під час аудиту підлягає правильність юридичного оформлення діючих рахунків клієнтів і обґрунтованість операцій щодо них.

Таким чином, можна зробити висновок, що для підвищення конкурентоспроможності українських банків на національному та зарубіжному ринках необхідно вдосконалювати процес внутрішнього аудиту у комерційних банках. Це дасть змогу: мати впевненість керівництва та зацікавлених сторін у надійності банківської установи; вчасно виявляти існуючі проблеми та попереджати їх появу; мінімізувати можливі ризики. Саме тому комерційні банки України повинні усвідомити, що саме ефективний внутрішній аудит є діючим засобом зниження ризику банкрутства та основним засобом захисту інтересів акціонерів. Лише створивши ефективну систему аудиту й контролю функціонування конкретного комерційного банку та здійснюючи ефективний нагляд за його діяльністю, можна підвищити рівень його безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Використання результатів роботи внутрішнього аудитора. Міжнародний стандарт аудиту 610 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minin.gov.ua.
2. Методичні рекомендації щодо проведення внутрішнього аудиту фінансових установ, затверджено розпорядженням Держкомісії з регулювання ринків фінансових послуг від 27.09.2005 р. № 4660 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
3. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України: Постанова Правління НБУ від 30.12.98 р. № 566 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
4. Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України: Постанова Правління НБУ від 20.03.98 р. № 114 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

УДК 657.37:006.44

БАЛАНС ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Веретюк В. В., студентка групи Б 4/1

Науковий керівник – асистент Пісоченко Т. С.

Миколаївський національний аграрний університет

В умовах розширення зовнішньоторговельних зв'язків підприємств та збільшення обсягів прямого іноземного інвестування особливої актуальності набувають питання адаптації вітчизняної практики формування фінансової звітності до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Вагомий внесок в дослідження згаданих проблем внесли такі вчені: Баришнікова О., Бутинець Ф.Ф., Герасимович А.М., Голов С.Ф., Жукова А., Казимирчук С.В., Кірейцев Г.Г., Костюченко В., Малюга Н.М., Москвіна І., Пархоменко В.М., Петрук О., Пилипенко І.І., Rogozний С. та інші.

Проблеми, пов'язані із переходом українських підприємств на МСФЗ не можуть нівелювати тих переваг, які виникнуть у зв'язку з такими змінами. Позитивними сторонами застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для її користувачів є: можливість отримання необхідної інформації зарубіжними користувачами; забезпечення порівнянності показників звітності з іншими суб'єктами господарювання, незалежно від того, резидентом якої країни вони є і на якій території здійснюють господарську діяльність; можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на міжнародні ринки; забезпечення більшої довіри з боку потенційних партнерів; надійність та прозорість інформації тощо [1].